

Dosarul nr. 3ra-800/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Sîrbu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (B. Bîrca, O. Cojocaru, S. Iorgov)

ÎNCHEIERE

10 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Marele Stat Major al Armatei Naționale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Vadim Cemîrtan împotriva Marelui Stat Major al Armatei Naționale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 06 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Marele Stat Major al Armatei Naționale și a fost menținută hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediu Centru, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La data de 28 februarie 2018 Vadim Cemîrtan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Marelui Stat Major al Armatei Naționale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 29 ianuarie 2018 șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandant al Armatei Naționale a emis ordinul nr. 9 „Cu privire la încălcările grave de disciplină militară admise în cadrul Regimentului de rachete antiaeriene”, iar prin pct. 4 al acestui ordin, pentru atârănarea neconștiincioasă față de îndeplinirea cerințelor art. 7 al Regulamentului disciplinei militare, pct. 116 subpct. 4) ale Regulamentului serviciului interior al Forțelor Armate ale Republicii Moldova, în baza art. 57 al Regulamentului disciplinei militare, s-a aplicat sancțiune disciplinară mustrare, colonelului Cemîrtan Vadim, aflat la dispoziția comandantului Comandamentului Forțe Aeriene (ultima funcție deținută - șef stat major - locțiitor Comandamentul Forțe Aeriene).

Reclamantul nefiind de acord cu pct. 4 din ordinul Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandant al Armatei Naționale nr. 9 din 29 ianuarie 2018, a solicitat anularea acestuia.

Astfel, a indicat că, la emiterea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, a fost încălcat pct. 7 al Instrucțiunii privind modul de efectuare a cercetării administrative în Armata Națională, aprobată prin ordinul Ministrului Apărării nr. 290 din 21 noiembrie 2002, care prevede că, cercetarea administrativă se efectuează în formă scrisă. La efectuarea cercetării administrative de la persoanele corespunzătoare se iau note explicative, depuse pe numele comandantului unității militare. Nota explicativă se semnează de persoana de la care se ia și de la militarul care efectuează cercetarea.

A indicat că cercetarea administrativă în privința lui Cemîrtan Vadim nu a fost desfășurată, explicații scrise de la reclamant personal nu s-au solicitat, vinovăția acestuia nu a fost demonstrată, iar reclamantul a fost pedepsit pentru încălcarea unor cerințe, care sunt universal valabile pentru toate categoriile de militari, de la soldat până la general.

Reclamantul a specificat că, ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare, în variantă originală, nu i-a fost adusă la cunoștință sub semnătură de către structurile abilitate ale Marelui Stat Major al Armatei Naționale, așa cum prevede art. 78 alin. (2) al Regulamentului disciplinei militare, fiind expediată varianta electronică a acestui ordin pe adresa electronică Comandamentului Forțe Aeriene. Varianta originală i-a fost comunicată reclamantului la data de 31 ianuarie 2018.

La data de 21 februarie 2018, Cemîrtan Vadim a depus raport și petiție în adresa Ministrului Apărării, Eugen Sturza și raport șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandant al Armatei Naționale, general de brigadă Iurie Cutie. În raport, reclamantul a solicitat revocarea pct. 4 al ordinului nr. 9 din 29 ianuarie 2018 a șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandant al Armatei Naționale, deoarece acesta contravine legislației și actelor normative în vigoare, este subiectiv și tendențios, lezează onoarea și demnitatea de ofițer. Reclamantul a apreciat ordinul contestat drept o răfuială cu el, ca persoană care este incomodă conducerii Armatei Naționale, dar până la data depunerii acțiunii nu a primit nici un răspuns la rapoartele indicate.

A solicitat Vadim Cemîrtan anularea pct. 4 al ordinului nr. 9 din 29 ianuarie 2018 al șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea depusă de Cemîrtan Vadim și a fost anulat ca ilegal, pct. 4 al ordinului nr. 9 din 29 ianuarie 2018 a șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandant al Armatei Naționale „Cu privire la încălcările grave de disciplină militară admise în cadrul Regimentului de Rachete antiaeriene” prin care lui Cemîrtan Vadim i s-a aplicat sancțiune disciplinară „muștrare”.

La data de 20 iulie 2018, Marele Stat Major al Armatei Naționale a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 06 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Marele Stat Major al Armatei Naționale și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea concluziei sale instanța de apel a stabilit că în perioada 10 ianuarie 2018 - 19 ianuarie 2018, Vadim Cemîrtan a deținut funcția de comandant

Comandamentul Forțe Aeriene, pe perioada aflării în concediu a comandantului Ursu Valerian, circumstanță confirmată prin extrasul din ordinul comandantului Comandamentului Forțe Aeriene nr. 3 din 09 ianuarie 2018.

La fel, a constatat instanța de apel că, în perioada 12-15 ianuarie 2018, în cadrul Regimentului de rachete antiaeriene au avut loc 3 cazuri de tentative de automutilare cu scopul eschivării de la serviciul militar comise de către militarii în termen, soldat Pâslari Ciprian, soldat Străjescu Iurie și soldat Țîmbal Ion.

A reținut instanța de apel că, prin ordinul nr. 9 din 29 ianuarie 2018 a șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale, comandant al Armatei Naționale, general de brigadă Igor Cutie „Cu privire la încălcările grave de disciplină militară admise în cadrul Regimentului de rachete antiaeriene”, s-a ordonat: comandanții comandamentelor categoriilor de forțe și comandanții (șefii) unităților (instituțiilor) militare: să aducă la cunoștință comandanților (șefilor) de toate nivelele despre purtarea răspunderii și obligațiunile pentru starea disciplinei militare în structura din subordine; să reamintească efectivului din subordine importanța îndeplinirii serviciului militar; să acorde asistență subunităților întru încheierea colectivului de militari și identificarea la timp a problemelor din cadrul unității; să asigure organizarea și desfășurarea activităților în vederea consolidării disciplinei militare și a ordinii de drept în unitățile (instituțiile) militare. Comandantul Regimentului de rachete antiaeriene: să întreprindă măsuri pentru depunerea Jurământului militar de către toți militarii din subordine; să sancționeze soldatul Pâslari Ciprian, soldatul Străjescu Iurie și soldat Țîmbal Ion în limita competențelor investite; să finalizeze cercetarea disciplinară pe cazul privind autoaplicarea leziunilor de către soldat Ciprian Pâslari în termenii stabiliți; să efectueze muncă educativă pentru a le forma și cultiva militarilor din subordine calități morale și de luptă exemplare, necesare în executarea obligațiilor de serviciu. [...] 4. Pentru atârănarea neconștiincioasă față de îndeplinirea cerințelor art. 7 al Regulamentului disciplinei militare, pct. 116 subpct. 3) lit. a) și subpct. 4) ale Regulamentului serviciului interior al Forțelor Armate ale Republicii Moldova, în baza art. 57 al Regulamentului disciplinei militare, s-a aplicat sancțiune disciplinară „mustrare”, colonelului Vadim Cemîrtan, aflat la dispoziția comandantului Forțe Aeriene (ultima funcție deținută - șef stat major - locțiitor comandant Comandamentul Forțe Aeriene) [...].

Aplicând prevederile art. 4 alin. (2), 40 al Regulamentului disciplinei militare, aprobat prin Legea nr. 52 din 02 martie 2007, art. 208 alin. (1) Codul muncii instanța de apel a conchis că prima instanță corect a ajuns la concluzia anulării ordinului contestat de reclamant, pe motiv că este afectat de vicii procesuale.

La caz, Colegiul instanței de apel a atestat că, întru reglementarea procedurii de aplicare a sancțiunilor disciplinare militarilor, Ministrul Apărării a emis Ordinul nr. 290 din 21 noiembrie 2002, prin care a fost pusă în aplicare Instrucțiunea privind modul de efectuare a cercetării administrative în Armata Națională, instrucțiune care stabilește în detaliu modul de desfășurare a cercetării administrative în cazul comiterii unei abateri disciplinare de către militari, iar conform pct. 1 al Instrucțiunii privind modul de efectuare a cercetării administrative în Armata Națională, cercetarea administrativă este activitatea comandantului (șefului) unității militare (instituției) sau a militarului numit

de acesta, în vederea stabilirii împrejurărilor reale ale încălcărilor comise de militari, angajați civili, care nu constituie infracțiuni, precum și a altor împrejurări, pentru a primi, în baza probelor colectate, o hotărâre legală și întemeiată. Spre deosebire de urmărirea penală, care este efectuată de ofițerul de urmărire penală, în strictă conformitate cu regulile stabilite de Codul de procedură penală al Republicii Moldova, cercetarea administrativă se efectuează în formă liberă.

Astfel, a reținut Colegiul instanței de apel că, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, Igor Cutie i-a aplicat lui Cemîrtan Vadim sancțiunea disciplinară sub formă de „muștrare”, fără a efectua o cercetare administrativă, așa cum prevede art. 208 al Codului muncii.

Reieșind din cele constatate, instanța de apel a apreciat critic argumentul apelantului referitor la faptul că, prevederile Codului muncii nu pot fi aplicate în speță, deoarece conform art.4 alin.(1) a Legii cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, nr.1245 din 18.07.2002, serviciul militar este o formă specială a serviciului public, fapt ce prezumă că în privința militarilor se aplică legislația specială, adică cea militară, or, art. 40 al Regulamentului disciplinei militare stabilește doar sancțiunea disciplinară, pe când Codul Muncii al RM, stabilește modul de aplicare a sancțiunii menționate.

Așadar, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a considerat întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la admiterea acțiunii.

La data de 07 mai 2019, Marele Stat Major al Armatei Naționale a depus cerere de recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel la emiterea acesteia a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept material.

A menționat că intimatul nu a prezentat probe nici în instanța de fond și nici în instanța de apel despre faptul că a întreprins măsuri necesare întru prevenirea cazurilor de automutilare și nici depistarea cauzelor care au dus la săvârșirea automutilării.

A indicat că intimatul a acționat contrar atribuțiilor sale de serviciu, încălcând în acest sens Regulamentul serviciului interior, Regulamentul serviciului în garnizoană și de gardă. Regulamentul instrucției de front, regulamentul disciplinei militare al Forțelor armate al RM.

Astfel, a considerat că sancțiunea disciplinară „muștrare” aplicată intimatului a fost rezultatul controlului slab asupra efectivului din subordine, intimatul fiind obligat să asigure disciplina educația și starea moral psihologică a efectivului unităților din subordine.

A mai considerat recurentul că, sunt neîntemeiate argumentele instanței de apel și a primei instanțe precum că prevederile Codului muncii stabilesc în mod expres că, pînă la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul este obligat de a efectua o cercetare de serviciu, în cadrul căreia să fie stabilite toate circumstanțele comiterii abaterii disciplinare.

A susținut că la aplicarea sancțiunii disciplinare intimatului au fost aplicate prevederile Instrucțiunii privind modul de efectuare a cercetării administrative, aprobat prin Ordinul Ministrului Apărării nr. 290 din 21 noiembrie 2002, care la pct. 4 alin. (2) prevede că în toate celelalte cazuri, cercetarea administrativă se efectuează la decizia comandantului fapt ce nu prevede obligațiunea prezentei unei note explicative.

La data de 13 iunie 2019 Cemîrtan Vadim a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, pe care le consideră întemeiate și legale.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 06 decembrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul depus la 07 mai 2019 este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării

referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Marele Stat Major al Armatei Naționale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului consideră că recursul depus de Marele Stat Major al Armatei Naționale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 433 lit. a) al Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Marele Stat Major al Armatei Naționale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru